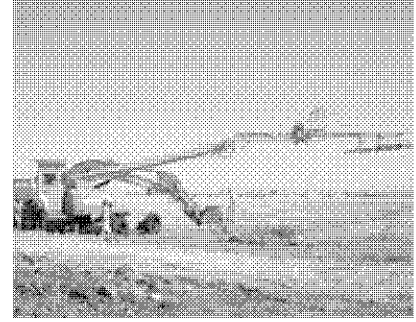

İşte mayınlı alanlarla ilgili bütün soruların cevapları

27/05/2009

Türkiye-Suriye sınırında yer alan mayınların temizlenmesiyle ilgili tartışmalar gündemde yer alırken, bu sınırda ilk mayın temizleme çalışması 2 yıl önce Türk Silahlı Kuvvetleri'nce Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesinde gerçekleştirildi.

Suriye sınırındaki Hatay, Kilis, Şanlıurfa, Şırnak, Mardin ve Gaziantep'te 215 bin dekar alanda bulunan yaklaşık 600 bini aşkın mayının 5 yılda temizlenebileceği belirtilirken, mayınlı bölgenin 189 bin dekarı Hazine'ye, 12 bin 979 dekarı şahıs mülkiyetine, 7 bin 96 dekarı TİGEM'e ve 5 bin 646 dekarı da Devlet Demiryollarına ait.

-İLK MAYINI MEHMETÇİK TEMİZLEDİ-

Suriye sınırındaki ilk mayın temizleme çalışması Türk Silahlı Kuvvetleri Mayın Temizleme Bölüğüne 2 yıl önce Şanlıurfa'nın Akçakale ilçesinde 7 dekarlık alanda yapıldı. Bölükte görevli uzman ekip, Türkiye ile Suriye arasında ticarete açılan gümrük kapısının çevresinde yürüttüğü 3 aylık çalışmada, özel dedektörler yardımıyla mayınları tespit ederek, topraktan çıkardı.

Suriye sınırındaki mayın temizleme çalışmasının ikincisi ise özel bir firma tarafından Mardin'in Nusaybin ile Suriye'nin Kamışlı ilçeleri arasında açılacak yeni sınır kapısının yapımının inşaa edileceği alanda gerçekleştirildi.

Bu 200 dönümlük mayınlı arazi, geçen yıl TÜSAN Yapı Sanayi A.Ş'nin Alman ortağı TAUBER Firması tarafından yapılan çalışmalar sonucunda tamamen mayından arındırıldı. 6 kişilik teknik ekip "Mayın Faresi" olarak tanımladıkları mayın tarama aracıyla Mohris Tepesi ile 2. Hudut Taburu'na bağlı Demirtepe Karakolu arasındaki 200 dönümlük mayınlı bölgeyi 26 günde temizledi. Yapılan bu çalışmada 310 antipersonel, 35 antitank mayını ile bir 1 el bombası çıkarıldı.

-"MAYIN FARESİ" TESPİT EDİYOR

Tauber Firması Türkiye Genel Müdürü Sıddık Özdemir, AA muhabirine yaptığı açıklamada, firmalarının ihtiyacı için ürettiği, yaklaşık 1 milyon 200 bin avro değerindeki "mayın faresi" cihazıyla Nusaybin'deki mayın temizleme çalışmalarını yaptıklarını söyledi.

"Mayın Faresi" adı verilen temizleme aracın eklentileri ile 25 metre kadar uzayarak mayınlı araziye taradığını ve yer altında 50 santimetreye kadar metal olan her türlü cismi tespit ettiğini bildiren Özdemir, cihazın tespit ettiği mayınların uzmanlarca toprak altından çıkartıldığını kaydetti.

4 tekerli, 2 personelin kullandığı ve dört yana dönebilen dedektöre sahip aracın kabinindeki bilgisayar donanımının dedektörün uzandığı arazideki her türlü metal nesnelere yansıtıldığını ve arazideki mayınların kaç metre aralıklarla ve toprakta nasıl durduğunu aracı kullanan personele ilettiğini anlatan Özdemir, dedektörlerin 25 metre mesafeye uzanması sayesinde aracı kullanan kişilerin mayın patlamasından zarar görmediğini vurguladı.

-BAZI MAYINLAR TOPRAK ÜSTÜNDE-

Özdemir, 45 yıldır bu alanda çalışma yürüten firmalarının Almanya'da 2. Dünya Savaşı'ndan kalan

bomba ve mayınları temizlediğini, Türkiye'de ise ilk kez geçen yıl Nusaybin sınırındaki araziye mayından arındırdıklarını vurgulayarak, şunları söyledi:

"Firma olarak 45 yıllık tecrübeye sahibiz ve NATO İkmal ve Bakım Teşkilatı'ndan (NAMSA) yetki belgesi almış bir firmayız. Nusaybin'deki işi 26 günde başarıyla tamamladık. Suriye sınırındaki mayınların tamamı 5 yılda temizlenebilir. Biz sınırdaki alanı mayından arındırabilecek kapasiteye sahip bir firmayız. Nusaybin'de 200 dönümlük alanı temizlemiştik, önümüzdeki hafta da Kilis'te sınırdaki yer alan 38 dönümlük mayınlı bölgeyi arındırma çalışmasına başlayacağız.

Bu alanlarda mayın faresi aracını kullanmıştık. Ancak alan küçük olduğu için bu yöntemi kullanmıştık. Sınırın tamamını temizlenmesinde görev alırsak farklı yöntemler de kullanırız. Mayın normalde 20 ile 30 santimetre toprağın altında bulunuyor. Bunların tespiti için uydudan ve helikopterle üstten çekilen fotoğraflarla mayınların yeri tespit edilebiliyor. Sınırdaki erozyon nedeniyle bazı mayınların bir bölümü toprak üstüne çıkmış."

-MAYINLARIN 75 YILLIK ÖMRÜ VAR-

Mayınsız Türkiye Girişimi Koordinatörü Muteber Öğreten ise Suriye sınırında yaklaşık 600 bin mayın bulunduğunu, bu mayınların 75 yıllık ömrü olduğunu ve hiçbir silah veya patlayıcının bu kadar uzun ömürlü olmadığını söyledi.

Mayın üretiminin, yerleştirmesinin çok kolay ve ucuz bir iş olduğunu ifade eden Öğreten, şöyle konuştu:

"Dünyada yılda 15-20 bin kişi mayın yüzünden ölüyor ve sakat kalıyor. Türkiye'de mayın yüzünden ölen veya sakatlananların sayısı 10 bin civarındadır. Mayın robot askerlerdir. 75 yıl aktif olarak bulunduğu yerde kalır. Temizlenmeyen mayınlar, dünyada barış dönemlerinde savaş dönemlerinden daha fazla insanın canına kıymaktadır. Mayınlar ucuz silahlardır. Bu kadar yaygın kullanılmalarının nedeni birkaç dolara mal olmaları ve 10-15 dakika içinde toprağa yerleştirilebilmeleridir. Ancak kara mayınlarının temizlenmesinin maliyeti oldukça yüksektir. Birkaç dolara yerleştirilen bir mayının temizliği için bazen bin dolar ve yüz saat harcanıyor."

ORGANİK TARIM YAPILABİLECEK

Suriye sınırında mayınlardan temizlenecek arazilerin 50 yılı aşkın süredir ekim yapılmadığı için tarıma çok elverişli olduğu bildirildi.

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Türkiye-Suriye sınırında yer alan yerleşim birimlerinde oturan vatandaşlar mayınlardan arındırılacak yaklaşık 215 bin dekar alanın işletmesinin kime verileceğini merakla bekliyor. Bu konuda yöredeki sivil toplum örgütlerinin çoğunluğu arazilerin küçük parçalar halinde yoksul köylülere hibe edilmesini veya düşük bedelle satılmasını isterken, bazı kesimler bu yöntemin tarım üretimine istenilen katkıyı sağlamayacağını, bunun yerine modern tarım tekniklerini uygulayan uluslararası deneyime sahip firmalara verilmesini öneriyor.

Şanlıurfa Ziraat Odası Başkanı Halil Dolap, mayınların temizlenmesi konusunda çalışma yürüten hükümetin bunu GAP Eylem Planı'na almasını çok önemli olduğunu, ancak buna rağmen mayınlı arazilerin temizlenmesi konusunda geç kalındığını söyledi.

Mayınlardan temizlenecek arazilerden yöre halkının faydalandırılması gerektiğini dile getiren Dolap, şöyle dedi:

"Mayından temizlenecek alanda Tarım ve Köyişleri Bakanlığının kontrolünde bölge insanına iş alanı oluşturulabilir. Yabancı firmaya karşı değilim. Ancak işletmeyi alan firmaya bölge insanını çalıştırma zorunluluğu getirilmeli. Bu topraklar uzun yıllardan beri boş duruyor. Bu araziler birinci

sınıf tarım arazisidir. Suriye, sınırdaki arazilerini daha önce tarıma açtı. Biz de bir an önce bu toprakları değerlendirmeliyiz. Bölgenin iklimi her türlü ürünü yetiştirmeye elverişlidir.

Mayını kim temizlerse temizlesin. Araziyi kimin temizleyeceğinin önemi yok. Bu araziler acilen tarım üretimine açılmalıdır. İsrail, ABD, Almanya veya Hollanda da olabilir. Bu işletmeler devletin kontrolünde olmalı ve iş sahaları açıldığında yöre insanı çalıştırılmalı. Bu araziler binlerce kişiye istihdam alanı oluşturulabilir. Ülke ve bölgenin menfaatini düşünmek lazım. Bizlere düşen görev birbirimizi karalamak yerine, bu toprakları tarıma kazandırmak ve yöre halkına istihdam alanı sağlamaktır. Kısır çekişmelere girmek dışında birlik ve beraberliğe ihtiyacımız var."

-YOKSUL KÖYLÜLERE DAĞITILMALI

Mardin'in Kızıltepe İlçesi Ziraat Odası Başkanı Bedirhan Dinler, mayınlı arazilerin tarıma açılmasının gecikmiş bir karar olduğunu öne sürerek, arazilerin yöredeki yoksul çiftçilere verilmesini istedi.

Arazilerin tarım için çok elverişli olduğunu ve bölge ekonomisine olumlu katkı yapacağını kaydeden Dinler, şunları söyledi:

"Bölgedeki işsizliğin azaltılması için çalışma yapılıyor. Bu araziler işsizliğin azaltılmasına katkı yapabilir. Bölgedeki yoksul köylülere dağıtılması durumunda çok sayıda ailenin geçim sıkıntısı sona erer. Bu arazilerin büyük firmalara verilmesini karşıyız. Köylerde çok yoksul aileler var. Bunların hali işler acısıdır. Bu aileler bu sayede gelire kavuşturulabilir."

Nusaybin Ziraat Odası Başkanı Başkan Yardımcısı Medeni Konak ise mayınlı arazilerin temizleneceği haberlerinin gündeme gelmesinin ardından yöredeki yoksul köylülerin büyük beklenti içine girdiğini, arazilerin işletmesinin temizliği yapacak firmalara verilmesinin köylülerde hayal kırıklığı yaratacağını savundu.

Temizlenecek arazilerin 50'şer dönümler halinde yoksul köylülere hibe edilmesini talep eden Konak, "Yöreden batı illerine işsizlik nedeniyle yoğun göç var. Arazinin yoksul köylülere verilmesi halinde binlerce ailenin batıya göçü önlenmiş olur" dedi.

-ARAZİNİN EKONOMİK DEĞERİ YÜKSEK

Kilis Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Özçiloğlu, sınırdaki mayınlı arazinin temizlenmesinin ekonomik bakımdan büyük önem taşıdığını söyledi.

Mayınlardan temizlenecek arazinin ekonomik olmayacak ölçekte parçalara ayrılarak dağıtılmasına karşı olduğunu kaydeden Özçiloğlu, mayınlardan temizlenecek arazilerin organik tarım yapılarak değerlendirilmesi koşuluyla uzman firmalara tahsis edilmesinin daha uygun olacağını bildirdi.

Özçiloğlu, bu arazilerin tarıma açılmasının Kilis ve Türkiye ekonomisine büyük katkı sağlayacağını vurgulayarak, "Mayınlar temizlendikten sonra bu alanın yabancı şirketlere verilmesine taraftar değiliz. Bizim işletmelerimiz de bu alanda başarıyla organik tarım yapabilirler" dedi.

Kilis Ziraat Odası Başkanı Abdullah Çelik ise söz konusu arazinin yöredeki çiftçilerin kullanımına sunulmasını ve organik tarım yapılmasını önererek, "Alana gübre ve benzeri hiçbir kimyasal atılmadığı için toprak organik tarım için ideal. Bu alan organik tarım için büyük potansiyel demek. Ayraca, araziden Kilis'te kurulması planlanan teknopark için da arsa tahsis edilebilir" diye konuştu.

-ULUSLARARASI FİRMALAR TERCİH EDİLMELİ

Mardin Ziraat Odası Başkanı Malik Özkan ise bölge çiftçisinin çok geniş topraklara sahip olmasına

rağmen modern tarım tekniklerini uygulamaması nedeniyle tarım üretiminde istenilen düzeye ulaşamadığını söyledi.

Mayınlardan temizlenecek arazilerin küçük parçalar halinde bölge çiftçisine verilmesi önerisinin doğru olmadığını ifade eden Özkan, "Bölge çiftçisinin elinde zaten çok büyük arazi var ve halen bu arazilerde eski yöntemlerle üretim yapıyoruz. Bu araziler modern tarım tekniklerini uygulayacak uluslararası işletmelere verilmelidir. Hangi ülke ya da firma olması önemli değildir" şeklinde konuştu.